

Zaměření na regulaci distribuce pojištění

Marek Černoch, ČASF

Úvod

Distribuce pojištění označuje proces, kterým se pojistné produkty dostávají k zákazníkům.

Tento proces zahrnuje různé kanály a aktéry, kteří pomáhají uzavřít pojistné smlouvy mezi pojišťovnamí a pojištěnci.

Role regulace v pojišťovnictví

- Zajištění stability, důvěryhodnosti a transparentnosti pojišťovacího sektoru.
- Pomáhá chránit práva pojistníků, zajišťovat stabilitu pojišťoven a vytvářet důvěru v celé odvětví.
- Přeregulace je naopak negativní jev

Předpisy z oblasti distribuce pojištění

- Zákon č. 170/2018 Sb. o distribuci pojištění a zajištění
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1257 ze dne 21. dubna 2021 kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/2358 a (EU) 2017/2359, pokud jde o začlenění faktorů udržitelnosti a rizik a preferencí týkajících se udržitelnosti do požadavků na dohled nad produktem a jeho řízení vztahujících se na pojišťovny a distributory pojištění a do pravidel pro výkon činnosti a investiční poradenství pro pojistné produkty s investiční složkou
- Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1935 ze dne 13. května 2019 kterým se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97, pokud jde o regulační technické normy, jimiž se přizpůsobují základní částky v eurech pro pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání a pro finanční kapacitu zprostředkovatelů pojištění a zajištění
- a další...

Připravované změny EU

Evropská unie aktuálně připravuje několik změn a iniciativ týkajících se Insurance Distribution Directive (IDD) s cílem zvýšit ochranu spotřebitelů a přizpůsobit regulace novým technologiím.

- **Zlepšení ochrany spotřebitelů v digitálním prostředí:** Probíhá snaha lépe definovat, jak mají být pojistné produkty nabízeny online, a to zejména v souvislosti s digitálními platformami, umělou inteligencí a robo-poradenstvím. Prodej pojištění přes digitální zařízení často vede k nedostatečné informovanosti spotřebitelů, což má za následek, že nemají dostatek času na kvalifikované rozhodnutí
- **Využití technologií a regulace digitálních kanálů:** Nové technologie, jako jsou digitální platformy a nástroje pro optimalizaci cen, zůstávají regulačně nedořešeny. EU plánuje přidat jasnější pravidla pro činnosti digitálních zprostředkovatelů, aby bylo zajištěno, že tyto platformy dodržují zásady transparentnosti a ochrany spotřebitelů

Připravované změny EU

- **Udržitelnost a ESG faktory:** Důraz je kladen také na začlenění udržitelných faktorů do produktů s investiční složkou. Pojišťovací produkty nyní musí zohledňovat preference zákazníků v oblasti udržitelnosti a zprostředkovatelé jsou povinni zahrnout tyto preference do svých doporučení

Připravované změny EU

- **Udržitelnost a ESG faktory:** Důraz je kladen také na začlenění udržitelných faktorů do produktů s investiční složkou. Pojišťovací produkty nyní musí zohledňovat preference zákazníků v oblasti udržitelnosti a zprostředkovatelé jsou povinni zahrnout tyto preference do svých doporučení
- **Zvýšení transparentnosti a odpovědnosti zprostředkovatelů:** Nová pravidla mají zlepšit dohled nad pojišťovacími zprostředkovateli a zvýšit jejich odpovědnost za kvalitu poskytovaných informací a rad. Součástí toho je také posílení pravidel pro sankce a opatření proti zprostředkovatelům, kteří nedodržují předpisy

Novinky v národní legislativě

Novela z. o distribuci pojištění a zajištění - EU

- Novela ZDP je přímou reakcí na rozsudek Soudního dvora Evropské unie - Medical Air Ambulance Agency z 29. září 2022. Rozsudek poskytl výklad směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 ze dne 20. ledna 2016 o distribuci pojištění („IDD“), v otázce
- definice pojmů „distribuce“, „distributor“ a „zprostředkovatel pojištění“.

SDEU ve svém rozsudku konstatoval, že za zprostředkování pojištění je třeba považovat i činnost pojistníků, kteří za odměnu nabízejí účast ve skupinovém pojištění s nárokem na pojistné plnění.

Novela z. o distribuci pojištění a zajištění - EU

- Nově bude činnost pojistníků při nabízení možnosti stát se pojištěným v rámci skupinového/flotilového pojištění považována za zprostředkování pojištění.

Novela z. o distribuci pojištění a zajištění - EU

Podmínky pro zprostředkování pojištění

Novela ZDP nepočítá s tím, že každé jednání pojistníka bude považováno za zprostředkování pojištění. Důvodová zpráva k novele ZDP výslovně uvádí podmínky, které musí být kumulativně splněny, aby se jednalo o zprostředkování flotilového pojištění:

- pojistník zprostředkovává tzv. flotilové pojištění v rámci podnikatelské činnosti, tedy za odměnu;
- účast pojištěného v nabízeném pojištění je dobrovolná a vzniká až na základě individuálního a aktivního jednání pojištěného; a
- pojištěný má nárok na pojistné plnění

Novela z. o distribuci pojištění a zajištění - EU

Zařazení flotilového pojištění do režimu zprostředkování pojištění přináší zásadní změny v regulačním rámci.

- Pojistníci zprostředkovávající flotilové pojištění budou nyní muset získat oprávnění ke zprostředkování flotilového pojištění, které je spojeno zejména s prokázáním odborné způsobilosti, specifického vzdělání a odborných znalostí a se zavedením vnitřních pravidel a postupů.
- Dochází rovněž ke zpřísnění jejich informačních a archivačních povinností a k rozšíření odpovědnosti pojistníků i na jednání dalších samostatných zprostředkovatelů, vázaných zástupců a doplňkových pojišťovacích zprostředkovatelů, které použijí při své činnosti.

Novela z. o distribuci pojištění a zajištění - EU

Požadavky na odbornou způsobilost

Novela ZDP zavádí novou kategorii odborné způsobilosti pro „zprostředkování pojištění pojistníky“. Flotilové pojištění bývá zpravidla velmi rozmanité, zavedení samostatné odborné kategorie pro tento typ pojištění tedy umožní lépe přizpůsobit požadavky na odbornou způsobilost a usnadní identifikaci těchto zprostředkovatelů v registru.

Aby pojišťovací zprostředkovatelé a jejich zaměstnanci mohli prokázat své odborné znalosti a dovednosti v oblasti zprostředkování flotilového pojištění, budou muset projít vzdělávacím programem u akreditované osoby a získat osvědčení o jeho úspěšném absolvování. Dále se bude na zprostředkovatele flotilového pojištění vztahovat také povinnost absolvovat následné vzdělávání.

Novela z. o distribuci pojištění a zajištění - EU

Nově se na osoby zodpovědné za zprostředkování flotilového pojištění bude vztahovat rovněž požadavek na maturitní nebo vyšší vzdělání. Aby se zmírnil dopad této nové úpravy, poskytuje se:

- osobám, které nemají k datu účinnosti novely ZDP požadované vzdělání, 48 měsíců na jeho doplnění.
- Osobám, které po dobu alespoň tří let před nabytím účinnosti novely ZDP vykonávaly zprostředkovatelskou činnost v oblasti flotilového pojištění, je udělena trvalá výjimka z požadavku maturitního vysvědčení. Tyto osoby tak budou mít možnost pokračovat v činnosti v této oblasti bez potřeby dodatečného vzdělání.

Novela z. o distribuci pojištění a zajištění - EU

Informační povinnosti

Pojistníci jednající jako zprostředkovatelé budou mít rovněž rozšířené informační povinnosti vůči pojištěným osobám, což má za cíl zlepšit transparentnost a ochranu spotřebitele v procesu distribuce pojištění.

ZDP již v současném znění stanovuje, že pojišťovací zprostředkovatel musí informovat zákazníka o způsobu své odměny. V případě flotilového pojištění může část odměny pocházet od pojistníka, což musí být zákazníkovi sděleno. Dle novely ZDP je pojišťovací zprostředkovatel nově povinen vydat pojištěnému i potvrzení o pojištění. Zmíněné potvrzení může vydat i pojišťovna, čímž se splní povinnost zprostředkovatele. Novela ZDP také významně upravuje a zpřísňuje archivační povinnosti.

Novela z. o distribuci pojištění a zajištění - EU

Odpovědnost

S rozšířením distribuční struktury úzce souvisí i úprava odpovědnosti za přestupky. Samostatný zprostředkovatel, který je pojistníkem, bude nově odpovědný nejen za své vlastní jednání, ale také za jednání jiného samostatného zprostředkovatele, kterého použil při své činnosti. Tato odpovědnost se vztahuje i na jednání vázaných zástupců a doplňkových pojišťovacích zprostředkovatelů tohoto dalšího zprostředkovatele.

Další legislativní změny

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- Cílem předkladatele je nastavit takový rámec právní regulace, který potenciálnělepší efektivitu systému veřejného zdravotního pojištění, a tím přispěje i ke zlepšení dostupnosti hrazených zdravotních služeb.

Další legislativní změny

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- Předkládaný zákon přináší do oblasti základního důchodového pojištění zásadní parametrické úpravy a další reformní kroky, jejichž účelem je posílení jeho finanční a sociální udržitelnosti.

DĚKUJI ZA POZORNOST!